

در مصاحبه با محمد ناصری راد مطرح شد:

فیلمسازی در ژانر برای جلوگیری از تمسخر، مستلزم بودجه است

محمد ناصری راد گفت: پیشنهادی به سازمان سینمایی دارم که از این طریق شاید بتواند به تکرر ژانر در سینمای ایران کمک کند

به گزارش خبرنگاران بخش فرهنگ هنر و رسانه گزارش خبر، محمد ناصری راد گفت: پیشنهادی به سازمان سینمایی دارم که از این طریق شاید بتواند به تکرر ژانر در سینمای ایران کمک کند؛ سازمان سینمایی می‌تواند تسهیلات ویژه‌ای برای ساخت فیلم‌ها در ژانرهایی به غیر از اجتماعی، مستند و ژانر کمدی از قبیل دادن وام بلاعوض یا کم بهره، دادن تجهیزات، حمایت رسانه‌ای و حمایت ورود به جشنواره‌های معتبر داخلی و خارجی، در نظر بگیرد.

محمد ناصری راد کارگردان و عکاس در این گفت‌وگو به ساختارهای مستند بی‌واسطه اشاره کرد و گفت: معتقدم با عناصری نظیر غنای بصری بالای تصاویر، تدوین دیالکتیکی نماها، فضا سازی با استفاده از عنصر صدا و نمایش بی‌واسطه مشقت و رنج طبقه فرودست جامعه می‌توان ریتم، ضرباهنگ و تمپو را جوری متعادل کرد که باعث کسالت و خستگی مخاطب نشود هر چند که به نظر می‌رسد در حال حاضر اکثر مخاطبان، تشنه مشاهده واقعیت بی‌واسطه هستند که این خود عاملی در جهت حفظ ریتم در اینگونه فیلم‌های غیر روایی‌ست.

او در پاسخ به این پرسش که چگونه می‌شود از نمایش و آشکار سازی فضای جامعه ارتباطی با ژانر برقرار کرد گفت: مسئله بسیار مهمی که این روزها مورد بحث محافل سینمایی قرار گرفته است، مقوله ژانر و آثار فولکلور است، در وهله اول ژانر به معنی نوع، دسته، تیپ، گونه و جنس است و اساساً برای توصیف محتوای رسانه‌ای به کار می‌رود که ویژگی‌های اصلی مشابهی مانند فرم، محتوا، موضوع و مانند این‌ها را دربردارد.

حال در پاسخ به سوال شما باید بررسی کنیم که آیا آثار با مضامین اجتماعی یا فرم‌های غیرروایی نظیر مستند را می‌توان در مقوله ژانر مورد بررسی قرار داد یا خیر؟ پاسخ من بله است.

او در ادامه گفت: سوال اصلی اینجاست که چرا در سینمای ایران اعم از کوتاه و بلند، اقبال عمومی به سمت ساخت آثاری با ژانرهای درام اجتماعی و مستند از دیگر ژانرها نظیر علمی تخیلی، ترسناک، اکشن، دلهره‌آور، ماجراجویی و حتی انیمیشن، بسیار بالاتر است؟ جواب این پرسش هم بسیار راحت است، مسئله‌ای به نام هزینه تولید اثر. به عنوان مثال در سالیان قبل در همین شهر شیراز دوستی داشتیم به نام نگهدار جمالی که متأسفانه در آبانماه سال ۹۹ بر اثر کرونا جان باخت، این فیلمساز که به پرکارترین زی‌مووی ساز ایران لقب گرفته بود، بسیار علاقه داشت در ژانرهای کمتر ساخته شده سینمای ایران نظیر ژانر وسترن و ژانر تاریخی، اثر تولید کند و تا حدودی به قواعد و ضوابط فرمال این ژانرها به صورت استعداد ذاتی و ذوق و قریحه غریزی‌اش، احاطه داشت ولی چرا آثارش از کیفیت مطلوب برخوردار نبود و گاه مورد استهزاء قرار می‌گرفت؟ دلیلش روشن است ساختن فیلم در این ژانرها مستلزم هزینه و پروداکشن بسیار بالاست که جمالی فقید از داشتن آنها محروم مانده بود.

وی افزود: همه این‌ها در حالیست که ژانر اکشنی که در حال حاضر اصلاً جدی گرفته نمی‌شود در دهه شصت و اوایل هفتاد با بازی‌های درخشان جمشید آریا و دیگران، یکی از ژانرهای موفق و مورد اقبال مردم بود، در حالی که دو سال پیش فیلم اکشنی ساخته شد که نه تنها مورد استقبال قرار نگرفت، بلکه مورد آماج هجمه بسیاری قرار گرفت و این یعنی تغییر در سلیقه مخاطبان ایرانی، مخاطبی که امروزه بیش از هر ژانری به فیلم‌های اجتماعی که طبقه فرودست جامعه را روایت می‌کند و تا حدودی هم ژانر کمدی، علاقمندی نشان می‌دهد و این تعبیر ذائقه عمومی مخاطب که بی‌شک ریشه در شرایط اجتماعی و تاریخی امروزه دارد، خود نیاز به آسیب‌شناسی جدیدی و اساسی دارد.

ناصری راد اظهار داشت: در این مقوله پیشنهادی به سازمان سینمایی دارم که از این طریق شاید بتواند به کثرت ژانر در سینمای ایران کمک کند، سازمان سینمایی می‌تواند تسهیلات ویژه‌ای برای ساخت فیلم‌ها در ژانرهایی به غیر از اجتماعی، مستند و ژانر کمدی از قبیل دادن وام بلاعوض یا کم بهره، دادن تجهیزات، حمایت رسانه‌ای و حمایت ورود به جشنواره‌های معتبر داخلی و خارجی، در نظر بگیرد.

او تصریح کرد: مسئله دوم و مهم که می‌توانم به آن اشاره کنم، مسئله تولید آثار فولکلور است. میدانیم که کلمه‌ی فولکلور کلمه‌ی مرکبی است که خود از دو جزء «Folk» و «Lore» تشکیل شده است که معنی آن فرهنگ عوام یا توده است. به نظر من با توجه به ظرفیت بسیار بالای فرهنگ ایرانی که در افسانه‌ها، داستان‌ها، موسیقی، تاریخ شفاهی مردم کوچه و بازار و روستایی و عشایر، ضرب‌المثل‌ها، باورهای مردمی درباره خرافات، ماورالطبیعه، آیین‌ها، شیوه‌ها، سنت‌ها و ... به وفور یافت می‌شود، بهترین منابع موجود برای دستمایه قراردادن‌شان از طرف فیلمسازان است.

او اظهار داشت: نمونه بارز و موفق این چنین آثاری را می‌توان به فیلم «پوست» ساخته برداران ارک اشاره کرد. آثاری که می‌توانند از نظر ژانر پیوند تنگاتنگی با ژانر ترسناک، علمی تخیلی، تاریخی و حتی ماجراجویی داشته باشند.

وی خاطرنشان کرد: در همین جا به تمام فیلمسازان توصیه می‌کنم دوربین‌های خود را از آپارتمان‌ها بیرون آورده و به ساخت و روایت چنین آثاری در قالب فولکلور روی آورند. البته این کار شرطی هم دارد به شرطی که قبل از شروع ساخت آثار تجربه زیستی و تحقیقات کافی در زمینه مورد نظر را کسب کرده باشند.

محمد ناصری راد به پروژه‌های اخیرش اشاره کرد و گفت: در حال حاضر دو فیلمنامه کوتاه داستانی با مضامین اجتماعی امروزه را طراحی می‌کنم و همزمان تحقیق مستندهای بلندی یکی با موضوع کمبود آب و دیگری با موضوع سرگرمی بشر را انجام می‌دهم.

او در پایان به فعالیت‌های کاری خود در حوزه سینما اشاره کرد و گفت: در سال ۱۳۹۰ کارگردانی و تصویربرداری فیلم کوتاهی به نام «آینه‌ها» رو انجام دادم، مدتی درگیر دانشگاه بودم و به عنوان عوامل فنی تصویر و تدوین در پروژه‌ها مشغول به کار می‌شدم تا اینکه سال ۹۴ کارگردانی، تصویربرداری و تدوین مستند کوتاه «دروازه حقیقت» و مستند کوتاه «من می‌خواهم معتاد بشم» رو انجام دادم.

همان سال طراح صحنه و لباس تله فیلم آدم‌های متفاوت بودم و چند سالی کار نساختم و به فیلمبرداری و تدوین از آثار کوتاه و بلند مستند و داستانی

گرایش پیدا کردم که تجربه‌های بسیاری را برایم ساخت.

سال ۹۷ نویسنده‌گی، فیلمبرداری، طراح صحنه و لباس و تدوینگر فیلم سینمایی آفتاب گرگ و میش را با تعدادی از دوستان انجام دادیم که در نهایت کار موفقی از آب درآمد. تا اینکه سال ۹۸ و پس از سیل ویرانگر فروردین‌ماه دروازه قرآن در شیراز تصمیم گرفتم کارگردانی، فیلمبرداری و تدوین مستند کوتاه «طاووس‌ها پرواز را نمی‌فهمند» را انجام بدهم، البته کارگردانی کار با علی بلندنظر مشترک بود که در نوع خودش تجربه‌ی خوبی بود. همان سال تصویربرداری و تدوین مستند کوتاه «مورچه‌ها» را انجام دادم که جایزه بهترین مستند از «جشنواره پاک کن» را به ارمغان آورد.

سال ۹۹ تهیه کننده‌گی، فیلمبرداری و تدوین مستند کوتاه «عروسک‌ها بر آب می‌میرند» را به انجام رساندم که منتخب بسیاری از جشنواره‌ها نظیر دانشجویی امید و نهال شد. در سال ۱۴۰۰ مشاور کارگردان و تدوینگر فیلم کوتاه «ماشه» و کارگردانی، تصویربرداری و تدوین مستند «سوداگران بی سودا» توانستم در کارنامه داشته باشم و سال قبل یعنی ۱۴۰۱ کارگردانی، تدوین و فیلمبرداری مستند کوتاه «وداع» و فیلمبرداری و تدوین مستند سینمایی «تفنگداران جنوب» را به پایان رساندم.